

VELIKONOČNÍ TRHÁK

školní rok 2025/2026

Modré Pondělí

Modré Pondělí je začátek pašijového týdne.
V pondělí se nemá ni náročného dělat.

Dříve dětem o Modrém Pondělí začínaly
velikonoční prázdniny.

O Modrém Pondělí jsou oltáře zahaleny do
modré látky, jakožto barva očekávání.

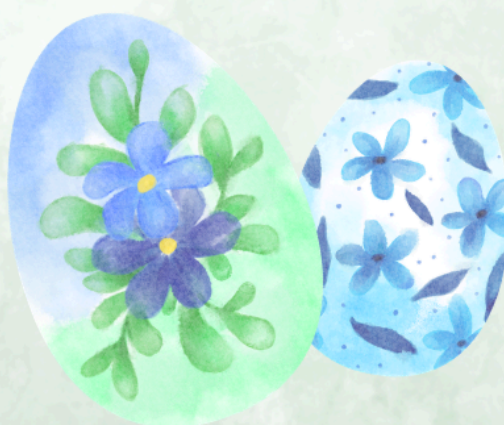

Šedivé úterý

Co se dělá na Šedivé úterý:

- Velký úklid: Hospodyně vymetaly pavučiny koštětem, čistily zákoutí a někdy i bílily stavení.
- Příprava na svátky: Den je zasvěcen přípravám, protože po masopustu a nastávajícím půstu bylo třeba uklidit a připravit dům.

ŠKAREDÁ STŘEDA

Škaredá středa je den před Zeleným čtvrtkem. Má několik lidových pojmenování. Pro křesťany je prvním důležitým dnem takzvaného Pašijového týdne který připomíná poslední chvíle Ježíše Krista. Škaredá středa je připomínkou Jidášovy zrady, přesto byste se ale v tento den neměli mračit. Tradičně se také připravovalo velikonoční pečivo známé jako jidáše. Dělalo se ve tvaru písmene J nebo uzlu, aby připomínalo Ježíšova zrádce. Ale pozor – jidáše se mají jíst až druhý den, tedy na Zelený čtvrtek. A pověra praví, že kdo se do pochoutky zakousne ještě před svítáním, bude celý rok zdrav.

TRADICE:

- Vymetání sazí mělo kromě praktického také symbolický význam, z domu se úklidem vyháněly zlé síly.
- Podle pověry se na Škaredou středu lidé neměli mračit, aby další rok neměli zamračené a škaredé všechny středy.
- Na Škaredou středu bylo zvykem připravit „škaredé jídlo“ – většinou šlo o bramborové či jiné placky a různé „trhance“, tedy pokrmy, které na talíři vypadaly neupraveně.

ZELENÝ ČTVRTEK

Na Zelený čtvrtek se dodržovala řada světských zvyků, mnoho z nich se vztahovalo k jídlu. Hlavní barvou jídla měla být zelená, typicky se vařily rozmanité zelené polévky a špenát. Právě v tento den by se též z čerstvých zelených jarních rostlin měla připravovat velikonoční nádivka. Ke snídani se na Zelený čtvrtek podávaly jidáše. Novou tradicí se v posledních letech stalo speciální zelené pivo, které vaří některé pivovary.

TRADIČNÍ ZVYKY

zelené jídlo

jidáše

zahradničení

úklid

zelené pivo

Velikonoce

VELKÝ PÁTEK

Velký pátek je jedním z nejvýznamnějších dnů Velikonoc, kdy si připomínáme umučení a ukřižování Ježíše Krista. V České republice je tento den státním svátkem. Pojí se s ním atmosféra hlubokého smutku, přísného půstu a mnoha lidových tradic.

TRADICE

- Otevírání pokladů
- Zákaz práce
- Zákaz praní prádla
- Půst
- Ticho a klid

Bílá Sobota

TRADICE A ZVYKY:

- během dne by se neměly konat žádné obřady a mše svatá
- na bílou sobotu by se podle tradice mají péct mazance a beránci, barvit vajíčka a také plést pomlázky
- když už je pomlázka upletená, měla by se na ni uvázat jedna bílá stuha
- v tento den se také lidé oblékali do nového či slavnostního oblečení a převlékaly se peřiny

VELIKONOČNÍ NEDĚLE

- nejvýznamnější křesťanský svátek
- TRADICE:
 - nemělo by se uklízet, zametat, ani si ustlat postel
- TRADIČNÍ JÍDLA:
 - velikonoční beránek (symbol oběti)
 - mazanec
 - velikonoční nádivka
 - vejce
- BOHOSLUŽBY:
 - kostely se plní a slavnostně zvoní zvony, které se vrací z Říma

Velikonoční pondělí

- Velikonoční pondělí je po velikonoční neděli
- Je to svátek, který kromě jiných věcí oznamuje konec zimy a začátek jara
- ZVYKY:
 - Chlapci chodí s pomlázkami
 - Říkání básniček
 - Děvčata barví pro chlapce vajíčka

MALOVÁNÍ VAJEC VOSKEM

1

Vajíčka důkladně omyjte v octové vodě, aby na nich nezůstala mastnota, a osušte.

2

Nad čajovou svíčkou si v lžíci nebo kalíšku rozehtejte vosk.

3

Špendlíkovou hlavičku namočte do vosku a rychle nanášejte vzory na skořápku (tečky, čárky, slzičky). Pracujte rychle, vosk tuhne během několika sekund.

4

Vajíčko opatrně osušte. Pokud chcete více barev, postup nanášení vosku a barvení opakujte od nejsvětlejší po nejtmavší barvu.

5

Po úplném uschnutí poslední barvy vosk opatrně opalte nad svíčkou a setřete ubrouskem, nebo ho nechte na vajíčku.

přírodní barvení vajec

postup

1

Vajíčka omyj
octem,
aby barva lépe
chytila.

2

Povař 20 min
suroviny (slupky,
kurkumy) v 0,5 l
vody.

3

Do nálevu přidej
2 lžíce octa pro
sytlejší odstín.

4

Vlož vejce do
odvaru a uvař je
natvrdo
(10 min).

5

Pro extra sytou
barvu,
nech vejce v
nálevu i přes noc.

6

Suchá vejce potř
sádlem nebo
olejem pro lesk.

Pojď si upéct muffiny!

Co budeme potřebovat?

- Vejce 2 ks
- Cukr moučkový 120 g
- Citronová kůra 1 plž
- Citronová šťáva 2 plž
- Mouka hladká 280 g
- Kypřicí prášek 1/2 ks
- Zakysaná smetana 200 ml
- Meruňky sušené 100 g
- Pudink vanilkový 1 ks
- Mléko 250 ml
- Cukr krupicový 60 g
- Marcipán
- Máslo 280 g

Jaký bude postup?

Smícháme suché přísady (mouka, cukr, prášek do pečiva) s mokrémi (vejce, olej/máslo, mléko/jogurt), ideálně s přídavkem citronové kůry, mrkve nebo čokolády. Pečte v košíčkách na 170–180 °C cca 20 minut, poté zdobte krémem z mascarpone a velikonočními vajíčky.

Výlet

Skanzen

Rožnov pod Radhoštěm

- 🏡 největší skanzen v ČR (tradiční vesnice, domy, zvířata)
- 📍 nachází se v Rožnově pod Radhoštěm (Morava)
- 🐣 o Velikonocích: dílničky, jarmark, folklor, tradice
- 🎨 děti si můžou:
 - zdobit vajíčka
 - plést pomlázku
 - vyrábět dekorace
 - 🐑 zvířata v areálu (ovce, kozy)
- ⌚ ideální na 3–5 hodin (nebo celý den)
- 😊 vhodné pro malé děti (hlavně část „Dřevěné městečko“)
- 🚗 z Prahy cca 3,5 – 4 hodiny

VELIKONOCE

Jaké roční období začíná po zimě?

- A) Léto
- B) Jaro
- C) Podzim

Jaké počasí bývá často na jaře?

- A) Sníh a mráz
- B) Déšť a sluníčko
- C) Velké horko

Co se barví na Velikonoce?

- A) Kameny
- B) Vajíčka
- C) Listy

Co kluci používají na Velikonoce?

- A) Meč
- B) Pomlázku
- C) Deštník

Jaké zvíře nosí velikonoční nadílku?

- A) Pes
- B) Kočka
- C) Zajíček

Které zvíře se probouzí ze zimního spánku?

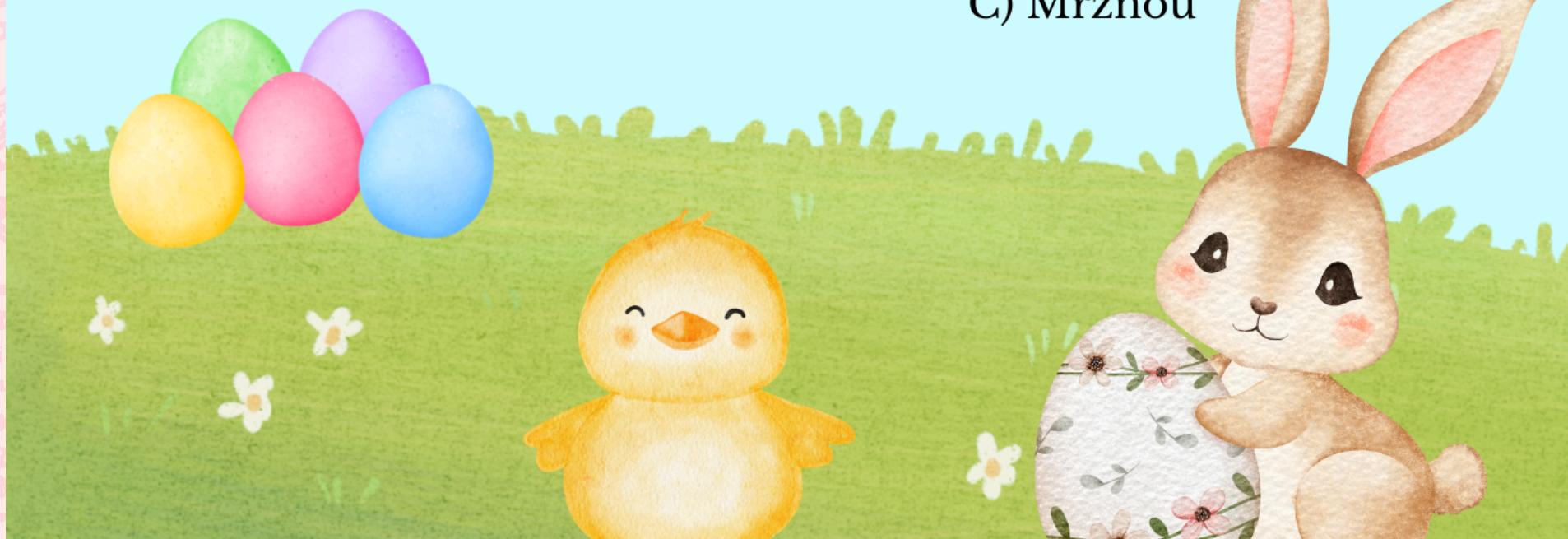
- A) Medvěd
- B) Lev
- C) Jelen

Jaké mládě má slepička?

- A) Kuře
- B) Tele
- C) Sele

Co dělají rostliny na jaře?

- A) Usínají
- B) Kvetou
- C) Mrznou

EASTER

Easter is a holiday celebrating death and reincarnation of Jesus Christ. Celebrations of Easter in the world are not the same. These are some countries and their celebrations.

CZECH REPUBLIC

In Czechia only boys are going to carol. They gently hit girls pomlázka (knited willow sticks) while singing a carol - to wish them health - and girls give them eggs. People bake pastry lambs.

USA and UK

Kids go on a Easter egg hunt - kids are searching for eggs hidden by Easter bunny.

Hard words :

reincarnation = reinkarnace

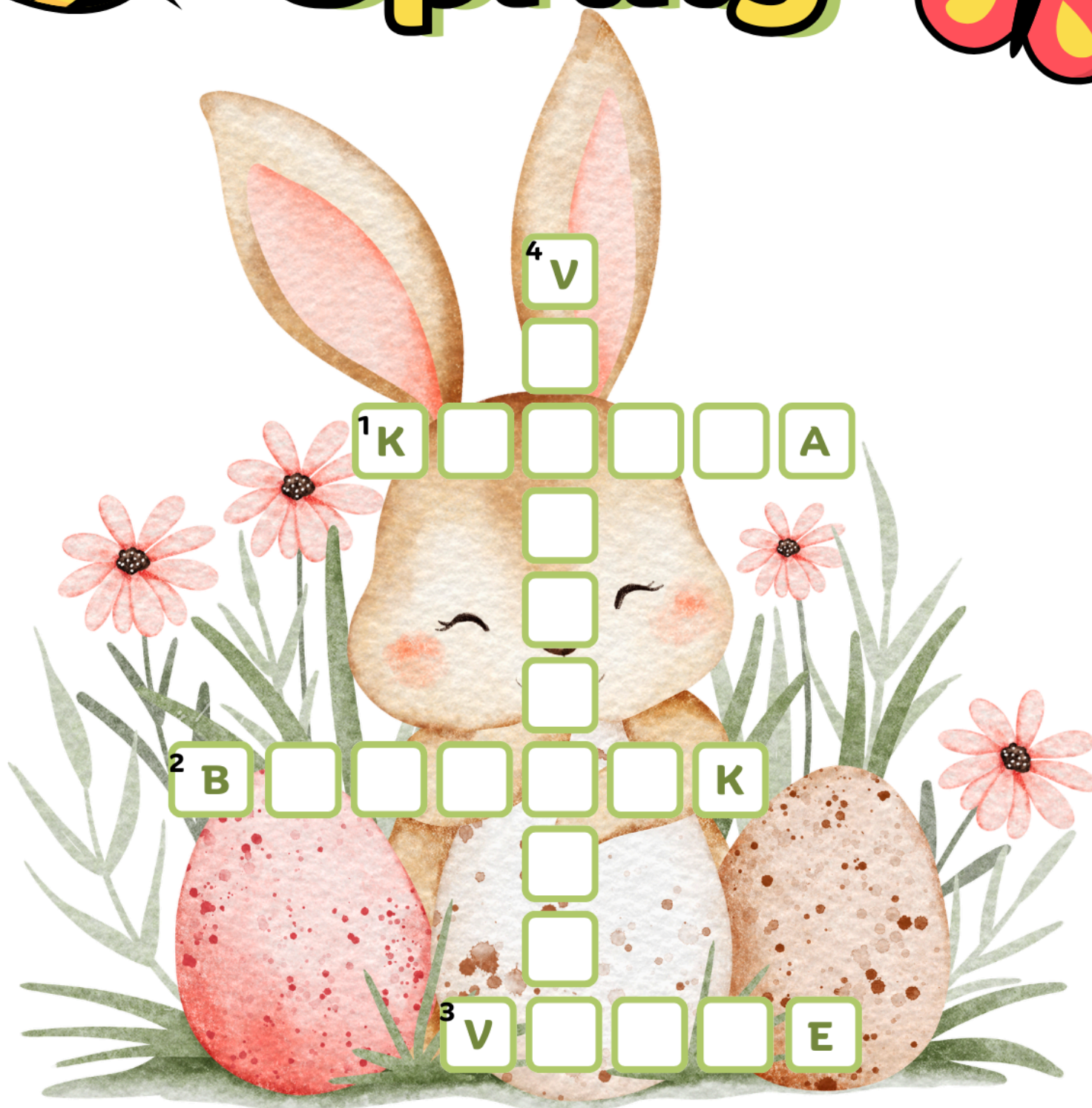
knited = pletená

carol = koleda, koledovat

Spring

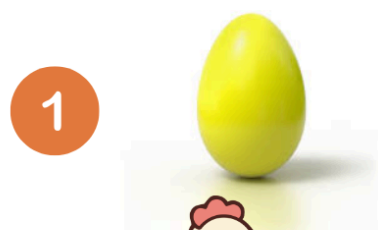

nápověda

1. písničky o svátcích
2. tradiční velikonoční pokrm
3. jídlo od slepic
4. den, kdy bylo zmrtvýchvstání Ježíše Krista

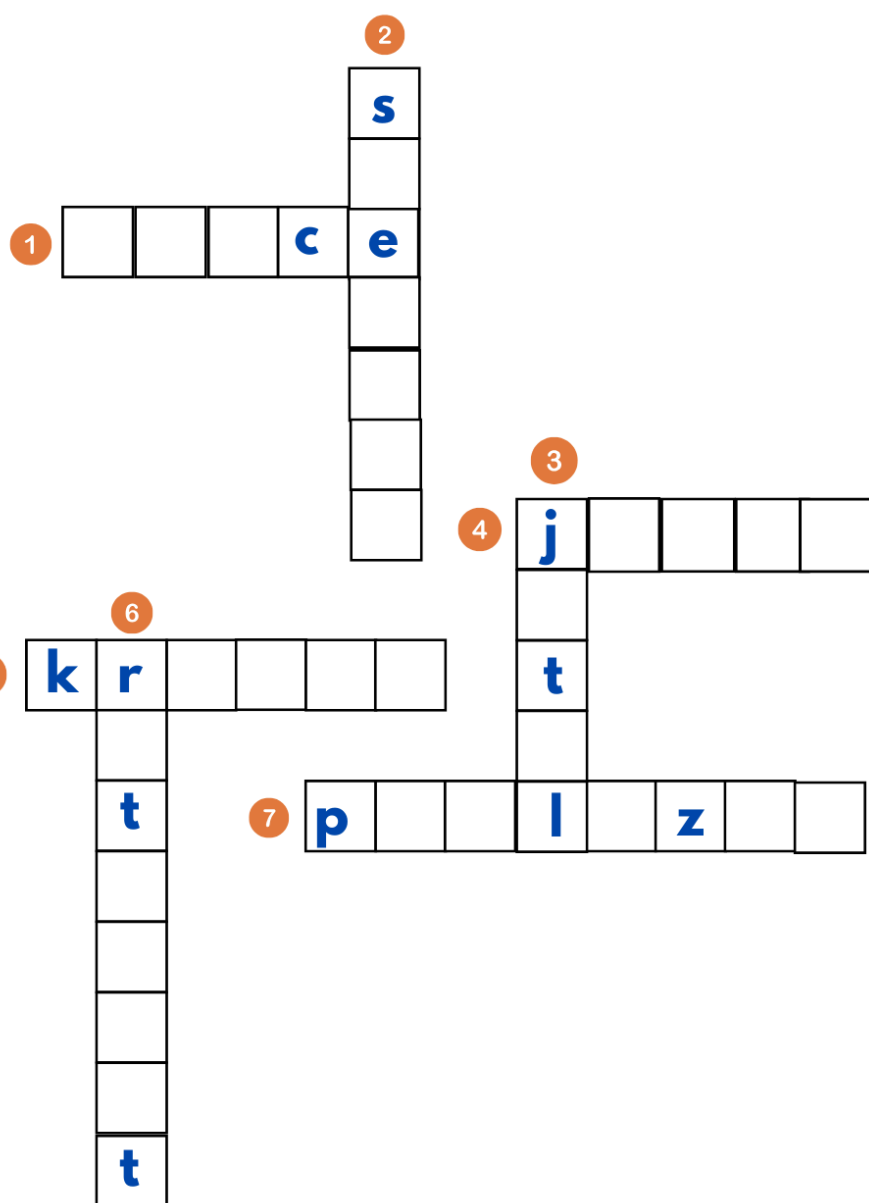
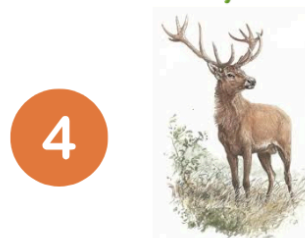
Velikonoce

6

7

VELIKONOČNÍ TAJENKA

1. ŘÍKÁME JI O VELIKONOCÍCH.

2. PLETENÁ Z PROUTKŮ.

3. MALUJEME HO NA
VELIKONOCE.

4. SLADKÝ MOUČNÍK VE
TVARU ZVÍŘÁTKA.

5. MÁ DLOUHÉ UŠI, RYCHLE BĚHÁ
A NOSÍ VAJÍČKA.

Autoři: žáci 7. a 8. třídy